

Divinae legis, et Conciliorum præcepti immemores, infantes, et pueros Levitas fecimus ante legitimam ætatem, ante experientiam vitæ. Ideo ne ulterius fiat à nobis, et Divinae legis, et Canonici admonemur sententiis. Syn. Tolet. X Can. 6, nec ad tonsuram admittere voluit filios à parentibus Ecclesiæ traditos, nisi post decimum ætatis annum. At Syn. Compostel. an. 1056 Cap. 2, ad Subdiaconatum 13, ad Diaconatum 25, ad Presbyteratum 30 annos designavit.

Notum est quidem, ab sæculo X quam frequentia occurrere exempla ordinationum, in quibus saluberrimæ ejusmodi leges pessumdatæ sunt; at constat quoque, ex una parte Ecclesias, in quibus sincera vigeat disciplina, ab præscriptis Canonibus non aberrare; et ex altera parte, viros illorum sæculorum sanctissimos, contra ejusmodi ordinationes plurimum scripsisse.)

(A) Ita sancitum est à Pio II. *Constit. Cum ex sacrorum* 9 tom. 5 par. 3 pag. 409. *Bullarii ed. ult.* Graviore, quam quæ hac constitutione comprehenderentur, pœnas indixit Sixtus V in cit. *Constit. Sanctum* 140 p. 40 l. 5 par. 1; sed eas sustulit, et antiquiorem Pii II. constitutionem, cujus nunc facta mentio est, servari voluit Clemens VIII. cit. *Constit. Romanum* 421 pag. 97 tom. 5 par. 1 *Bullarii ed. cit.* Piana Constitutio tantum memorat ordines sacros, ex quo conficit Rigantius ad *Regul. 24 Cancell. §. 4 num. 22*, ea pœna tantum illos esse plectendos, qui majores, non item, qui minores ordines extra legitimam ætatem, vel extra tempora à jure constituta, vel sine literis dimissoriis proprii Episcopi susceperunt; quamquam num. 24 fateatur, hos etiam clericos, cum absit bona fides, à susceptorum ordinum exercitio esse suspendendos. Verum id quidem est, quod dicitur de Piana Constitutione; sed Innocentius XII in cit. *Constit. Speculatores*, eo ipso suspensos à susceptorum ordinum executione declarat clericos, qui sine literis testimonialibus proprii Episcopi tonsuram, atque ordines susceperunt.

TITULUS V.

QUIBUS MODIS POTESTAS JURISDICTIONIS, ET OMNIA ECCLESIASTICA BENEFICIA ACQUIRANTUR.

I. POTESTAS JURISDICTIONIS ACQUIRITUR VEL ECCLESIASTICO MAGISTRATU, VEL DELEGATIONE.

4.

Potestatem jurisdictionis acquirunt clerici vel ecclesiastico Magistratu, vel delegatione. Qui jurisdictione utuntur sua, et insita beneficio, quo fruuntur, ii proprie dicuntur gerere ecclesiasticum Magistratum; qui non propriam, et nativam, sed ab alio acceptam jurisdictionem exercent, ii delegationem habent, uti sunt Vicarii, de quibus superiori loco actum est. Ecclesiasticum Magistratum clerici consequuntur per electionem, postulationem, collationem, institutionem, quæ nimirum

pertinet ad beneficia jurispatronatus: lisdem etiam modis omnia ecclesiastica beneficia acquiruntur.

SECTIO I.

DE ELECTIONE.

2. QUID ELECTIO SIT?—5 ET 4. ELECTIO SUMMI PONTIFICES.—5. ROMANI PONTIFICES INITIO EPISCOPOS CONSTITUEBANT.—6. QUOMODO DEINCEPS ELECTIONES DELATE AD SYNODOS PROVINCIALES, AD METROPOLITAS, AD CLERUM, AD CANONICOS?—7 ET 8. VETUS EPISCOPORUM ELIGENDORUM RATIO.—9 ET 10. EPISCOPORUM ELECTIONES SEDI APOSTOLICÆ JUSTIS DE CAUSIS RESERVATE.—11. RESERVATIONES INDUCTÆ À CLEMENTE IV, À BENEDICTO XIII, À REGULIS CANCELLARIÆ.—12. CONCORDATA.—13. ELECTIONES PRÆLATORUM INFERIORUM.—14 AD 16. QUI ELIGERE, ET QUI ELIGI POSSINT.—17. INTRA QUOD TEMPUS EPISCOPI ELECTIO FACIENDA SIT?—18 ET 19. ELECTIO PER SCRUTINIUM.—20. PER COMPROMISSUM.—21. PER QUASI INSPIRATIONEM.—22. ELECTIONIS CONFIRMATIO.—23 ET 24. VIS CONFIRMATIONIS, ATQUE EJUS CONCEDENDÆ MODUS.

2.

Electio est idoneæ personæ ad ecclesiasticum Magistratum, aut Dignitatem vacantem canonice facta vocatio. Ea proprie pertinet ad majores Ecclesiæ Dignitates, ad Summum Pontificem, ad Episcopos, ad Prælatos sive sæculares, sive regulares, qui aliis præficiuntur.

(N. S. Apostolica, eique proxima insequuta ætate, quatuor potissimum fuisse videntur Clericos, qua superiores, qua inferiores, deligendi rationes: nimirum 1 sortitione; 2 selectione primitiarum ex conversis gentilibus; 3 speciali mandato, et inspiratione Spiritus S. 4 demum via ordinaria examinationis, et electionis.

Prior in Matthiæ ad Apostolatam designatione, ex communiore interpretum sententia, observata est; Act. 1, 26. Eadem in Hispania, 6 dumtaxat sæculo vigit; quod ex *Canone* 5 Concilii Barcinonensis an. 599 colligere licet, ubi, post plura ad Clericorum electionem spectantia, hæc subnectuntur: *Duobus, aut tribus, quos antea consensus Cleri, et plebis elegerit, Metropolitanam judicio, ejusque Coepiscopis præsentibus, quem Sors, præeunte Episcoporum jejunio, Christo Domino terminante, monstraverit, benedictio consecrationis adcumulet.* * V. M. Villodas ad prælaud. can. explicatione.*

Alterius, nimirum per selectionem primitiarum ex conversis gentilibus, præclarissimum nobis præbet monumentum S. Clemens R. in priori ad Corinthios *Ep. num. 42*, in qua scribit: *Apostolos per regiones, et urbes verbum prædicantes, primitias earum, spiritu probantes, Episcopos, et Diaconos eorum, qui credituri erant, constituisse.*

Tertius sacros ministros eligendi modus erat per speciale Spiritus S. mandatum. Hac ratione haud paucos primis illis Ecclesiæ temporibus ordinatos

novimus: uti Paulus, et Barnabas Act. 15, 17; Ecclesiarum Asianarum Clerici, quos S. Joannes, ex Patmo insula redux, ordinavit, id attestante Clemente Alexand. apud Eusebium Lib. 5 cap. 25: Fabianus Romanus Pontifex, ex eodem Eusebio: Lib. 6 cap. 29: Alexander Hierosolym. Episcopus: Eusebius: *ibid.* cap. 11: Alexander itidem sic dictus Carbonarius: Nyssenus in *vita S. Gregorii Thaumaturgi*.

Quartus denique, et communior magisque ordinarius ad sacrum ministerium, præcipue vero ad animarum regimen, promovendi modus, erat *Electio*, stricto sensu sic proprie dicta, à tribus prioribus, extraordinariis sacros ministros deligendi rationibus distincta, semper in Ecclesia secundum peculiare quosdam statutos canones peracta, licet non eadem semper hæc de re fuerit Ecclesiæ disciplina.

3. Romanum Pontificem ab antiquis temporibus eligunt Cardinales, de quo multæ sunt editæ Constitutiones (1), quas servare oportet diligenter, ut res tanti momenti rite, recteque expediatur. In hac electione præcipua sunt, quod post soluta justa funeri defuncti Pontificis per dies novem, Cardinales die decima conclave ingrediuntur, posteaquam Missa Spiritus S. solemniter celebrata est. Postero autem die inchoatur electio: et neque Cardinales, qui in conclavi sunt, absentes expectare coguntur, neque absentibus licet suffragium suum alteri committere.

(1) De electione Summi Pontificis celebres in primis sunt constitutio Gregorii X in Concilio Lugdunensi cap. 5 de *Elect.* in 6, et duæ Gregorii XV. Constitutiones, quarum altera est Constitutio *Decet Romanum Pontificem* 51 pag. 5 tom. 5 par. 5, altera Constitutio *Eterni* 41 pag. 400 tom. 5 par. 4 *Bullar. ed. cit.* in quibus Pontificis electio accuratè describitur. Omnes autem antiquiores de Summi Pontificis electione constitutiones confirmavit Clemens XII in *Constit. Apostolatus* 76 pag. 592 tom. 15. *Bullarii edit. cit.* ubi plura de conclavis regimine, ac de rebus gerendis, Sede Apostolica vacante, decreta sunt. De jure autem Cardinalium in eligendo Summo Pontifice videndus in primis Mamachi *ad Auctor. opusc. Quid est Papa?* ep. 7 num. 1 et seq. pag. 96 et seq. tom. 2.

4. Cum electio fit per scrutinium (nam fieri potest etiam per compromissum, et quasi inspirationem, quos singulos eligendi modos paulo post explicabimus) non tantum *scrutinium*, sed etiam *accessus* adhibetur. Nimirum cum publicatio scrutinio, nemo electus deprehenditur à duabus ex tribus eligentium partibus, quas postulat electio Summi Pontificis (1), novum in *accessu* suffragium ferre possunt Cardinales, et ita conficere justum numerum suffragiorum, quo opus est, ut canonicè electio absolvatur. Omnes, qui præsentibus sunt, Cardinales, exceptis iis, qui in sacris constituti non sunt (2), jus habent ferendi suf-

fragii, neque repelli quis potest, quod excommunicatus sit, suspensus, interdictus (3).

(1) *Cap. 6 de Elect.*

(2) Pius IV in *Constit. In eligendis* 75 §. 25 tom. 4 par. 2 pag. 143. *Bullarii ed. cit.*

(3) *Clement. 2 de Elect.*, Pius IV in *cit. Constit. In eligendis* §. 29. Sed præcipua, quæ ad Romani Pontificis electionem pertinent, accurate descripta sunt in laudatis Constitutionibus Gregorii XV, atque in libello, cui titulus *Cæremoniale electionis Romani Pontificis*, ubi etiam habentur constitutiones, quas Cardinales initio conclavis sese diligenter servaturos jurati promittunt.

De Summi Pont. electione ac institutione videsis André *Diction. Jur. Canon.* cit. ed. Matrit., verb. *Conclave*, et *Papa* §. 5: itemque Card. Soglia *Instit. Jur. Pub. Eccl.*, lib. 3, §. 54, *nota*; ubi præcipuas ejus discip. vicissitudines expositas habes; ac Rom. Pont. nunquam successores à se electos habuisse, nec eligere posse, probatum: idque etiam prohiberi Episcopis, etsi olim ex consuetudine liceret.

In laud. can. hon. André opere, quinam in Papatum sint elegibiles, et cuiusnam personæ aut corpori talis electio, nullo superstite cardinali, competet, quaeritur: eod. art. *Papa*.

Moribus præsentibus Imperatores, ait Selvagius *lib. 1, tit. 19, §. 22*, cardinalibus ad Pontificis electionem coactis, quem sibi ex cardinalibus infensum habent, modeste denuntiant; sicque quominus in Pontificem eligatur, sunt impedimento. Hoc est quod vulgo dicunt *dar la esclusiva*, cuius juris origo non sat comperta, et quo gaudent Austriæ, Hispaniæ ac Gallæ Monarchæ, per istarum nationum cardinales, in conclavi, antequam electio fiat, et ab unoquoque ex dictis Principibus in quaque electione semel, et unius tantum cardinalis respectu, explicando.

5. Episcopus in illis Ecclesiæ primordiis Apostoli ipsi constituerunt, in primis autem Petrus, caput, et princeps omnium, à quo præsertim occidentales Ecclesiæ originem repetunt (1). Verum ampla illa, quæ in Apostolis inerat, potestas regiminis, aut jurisdictionis, cum ipsis Apostolis exspiravit, non ad eorum in Episcopatu successores translata est; tantum Petri potestas, cui ceteri suberant, ordinaria fuit, atque ad ejus successores deferri debuit. Itaque vita functis Apostolis, tantum Petri successores Romani Pontifices, Episcopus constituere potuerunt eodem jure, quo Petrus ipse constituerat; atque hæc sane fuit vetustissima Ecclesiæ disciplina (2).

(1) Celebre est illud, quod repugante nemine testatus est Innocentius I. Ep. 25 ad *Decent. Eugubin.* apud Constantium col. 856: *præsertim cum sit manifestum, in omnem Italiam, Gallias, Hispanias, African, atque Siliam, Insulasque adjacentes, nullum instituisse ecclesias, nisi eos, quos venerabilis Petrus, aut ejus successores constituerunt Sacerdotes.*

(2) Confer quæ scripsimus *tit. 3 sect. 1 §. 18 not. 1*

6. Lapsu temporis constitutis Episcopatibus, et ampliatis eorum regionibus, factaque provinciarum divisione, ut res omnis commodius expediretur, Episcoporum electio Metropolitanis, ac Synodis provincialibus commissa est. Verum posterior hæc disciplina nihil detrudere potuit de jure Summi Pontificis, ad quem initio pertinebat Episcopos constituere. Itaque Romani Pontifices, etiam cum à Metropolitanis, Synodisque Provincialibus Episcoporum electio perficiebatur, ea in re sui jura Primatus exercuerunt, constitutis legibus, quas temporum, ac locorum ratio postulabat (1). Atque his quidem legibus factæ semper sunt Episcoporum electiones, et vero factæ ab iis, quibus hoc negotium Summi Pontifices commiserunt (2). Itaque si ea, quæ in Episcopis eligendis à Sede Apostolica immutata, sancitaque sunt, perperam, et injuria gesta dicamus, legitimam cum Protestantibus Episcoporum successionem tollemus; at si catholici esse volumus, et legitimam hanc successionem agnoscere, profecto recte omnia, et jure facta habeamus necesse est.

(1) Confer. Siricium *ep. 4 ad Anys.* apud Constantium *col. 642 et ep. 6 ad divers. episc. cap. 1 col. 659.*, Innocentium I. *ep. 2 ad Victric. cap. 1 col. 743, et ep. 3 ad Synod. Toletan. col. 764 et seq.*, Zosimum *ep. 7 ad Patrocl. Arelaten. col. 961, et ep. 11 ad Cler. Ordin. et Presb. Massilien. col. 975*, Leonem M. *ep. 10 ad episc. Prov. Vienem. cap. 4 opp. tom. 1 col. 656 et seq., ep. 45 ad episc. Metrop. Illiric. cap. 3 col. 679. ep. 14 ad Anas. Thessalon. cap. 5 col. 688 et ep. 167 ad Rust. Narbon. Inqu. 1 col. 1420 ed. Ballerin. Venet. 1735.*, Gregorium M. *lib. 1 ep. 77 opp. tom. 11 col. 561 ed. Maurin. Paris.* Sane Romani Pontifices certo generi personarum Episcopos eligendi, aut nominandi potestatem concesserunt, dederuntque etiam leges, quibus electiones fieri deberent. Quæ leges semper observatæ fuerunt; atque ita profecto Capitula Ecclesiarum Cathedralium eligendi facultatem; ita Principes per indulta, aut pacta conventa jus nominandi obtinuerunt. Quisquis in dubium revocat Sedis Apostolicæ potestatem, is in idem quoque discrimen revocet necesse est electiones Capitulorum, aut nominationes Principum, quæ omnes ex illo fonte procedunt. Non igitur in Ecclesia catholica legitimam Episcoporum successionem habebimus; qui Protestantium error est. Testatur Petrus de Marca, *de Concord. Sacerd. et Imper. lib. 3 cap. 8 num. 6*, idque certissimis ostendit monumentis, quod *Pontificum Romanorum decretis electio personæ collata est in arbitrium Cleri, et Populi, etiam absque Synodi episcopalis præsentia, et num. 8, hujus, inquit, novæ formæ origo tribuenda est Siricio Papæ, et sequentibus Pontificibus etc.* Quomodo hæc electiones ratæ firmæ haberi potuissent, nisi illi legitimam eligendi potestatem habuissent? Quomodo vero legitima fuisset hæc potestas, nisi eam Summi Pontifices suo jure concessissent?

(2) Vide Cl. Gard. Gerdilium *Confutazione di due libelli etc. tom. 1 pag. 20 et seq. et pag. 108 et seq.*

7. Jam vero ad clerum delatis Episcoporum electionibus, is

porro eligebat, seu potius aliquem designabat, præsentem, ac testimonium dicente populo (1), ne Episcopus daretur invitis, atque ut omnibus essent comperti mores ejus, qui eligebatur (2). Præcipue tamen erant in electione partes Metropolitanæ, et Episcoporum provinciæ (3), qui proprie eligebant Episcopum, et qui suo lubitu rejiciebant postulatum, aut nominatum, ubi minus idoneus videretur.

(1) Populum in Episcoporum electionibus unum dedisse testimonium, ostendunt: Bellarminus *de Cleric. lib. 1 cap. 6 pag. 258 tom. 1 ed. Venet.* Sixtus Senensis *lib. 5 Biblioth. adnot. 118 pag. 625 ed. Neap. 1742*, Petrus de Marca *Concord. sacerdot. et imper. lib. 3 cap. 2 num. 2 et seq.* Thomassinus *Vet. et nov. eccles. disciplin. par. 2 lib. 2 cap. 1 et seq.* Quod testimonium initio dabatur à populo universo, deinceps, ut procul essent dissidia, et confusio multitudinis, ab *Honoratis, et Primatibus* Civitatis dari cepit. Si alias unquam populus in electionibus partes habuit, id factum est per abusum, et contra canonum disciplinam.

(2) *Episcopus*, inquit Cyprianus, *ep. 68 pag. 114 ed. Paris. 1666, deligatur plebe præsentem, quæ singulorum vitam plenissime novit, et uniuscujusque actum de ejus conversatione prospexit.* Et paulo antea *pag. 113 sacerdotales ordinationes fieri ait, ut plebe præsentem, vel detegantur malorum crimina, vel bonorum merita prædicentur, et sit ordinatio justa, et legitima, quæ omnium suffragio, et judicio fuerit examinata.* Sæpe tamen hoc populi testimonium, atque petitio despiciebatur; quoniam, ut inquit Cælestinus I. *ep. 5 ad episcop. Apul. et Calabr. apud Coustantium col. 1074, docendus est populus, non sequendus, nosque, si nesciunt, eos quid liceat, quidve non liceat, commonere, non his consensum præbere debemus.*

(3) Conc. Nicænum *can. 4 tom. 2 col. 72 collect. Labbei ed. Venet.*

(N. S. Nono sæculo requirendus erat Principis consensus; ac regiæ Episcoporum nominationes in sollemnes abiere investituras. Nomine *Investituræ* significabatur Regius adsensus electionibus adhibitus, et concessio bonorum ecclesiasticorum sollemni baculi, et annuli pastoralium facta traditione. Hic mos ex eo ortum duxisse videtur, quod quum feuda Ecclesiis donata sint, Episcopi, et Abbates, non secus, ac alii feudatarii, investituras acciperent, quæ deinde ad cetera Ecclesiastica bona extensæ sunt. Vi investituræ Principes rogandi erant, ut canonicas electiones permitterent, electi Regibus ad recipienda bona Ecclesiastica sistebantur, ac tandem sequebatur Ordinatio.)

At quum hujusmodi mos in eam evaderet abusionem, ut Episcopi sola Principis auctoritate, nullo Cleri, Synodi Provinciæ, aut Metropolitanarum judicio instituerentur, atque adeo passim pretio concessæ Ecclesiæ, et Monasteria; hinc R. Pontifices, et Episcoporum Synodi recentem invasionem totis viribus reprimere conati sunt, donec sæculo XII abolendis investituris tandem consentirent Principes pactis cum Sede Apostolica conventis.)

8. In Ecclesiis compluribus, potissimum si quod erat periculum, ne qua in electione dissidia essent futura, Metropolitana ad viduatam Ecclesiam mittebat Episcopum Visitatorem, cujus erat edocere populum, quid esset de eligendis Episcopis à ea-

nonibus constitutum, et motus componere animorum, qui contrariis studiis raperentur. Ita clerici, Monachi, laici cum Episcopo Visitatore certum hominem laudabant, atque inde decretum conficiebatur. Re perlata ad Metropolitanam, is, accitis provinciae Episcopis, aut eum, de quo canonicum decretum factum fuerat, Episcopum consecrabat, aut si quid ei officere, et obstare animadverteret, alium Episcopum eligebat (1). Saeculo tamen XII. jus eligendi Episcopos ad solos viduatae Ecclesiae canonicos migravit, quod jus est Decretalium Gregorii IX (2).

(1) Episcopi Visitoris crebra mentio est in epistolis S. Gregorii M., praesertim *lib. 1 ep. 78 col. 562, ep. 41 lib. 4 col. 721, ep. 21 lib. 6 col. 808, ep. 17 lib. 10 col. 1052, et ep. 15 lib. 13 col. 1227 tom. 2 ed. Paris. 1705.* Operæ pretium est verba ipsa describere ipsius Gregorii *cit. ep. 15 lib. 13,* ut pateat, quod munus esset Episcopi Visitoris, et quas in Episcoporum electionibus partes clerus, et populus haberent. *Ideo Dilectio tua, inquit Gregorius, ad praedictam Ecclesiam ire properabit, et assiduis adhortationibus clerum, plebemque ejusdem Ecclesiae admonere festinet, ut, remoto studio, uno eodemque consensu talem sibi definiendum expetant Sacerdotem, qui et tanto ministerio dignus valeat reperiri, et à venerandis canonibus nullatenus respiciatur. Qui dum fuerit postulatus cum solemnitate decreti omnium subscriptionibus roborati, et Dilectionis tuae testimonio literarum, ad nos sacrandus occurrat.* Iisdem verbis concepta sunt reliquæ Gregorii epistolæ, quibus Visitor constituitur. Ex his autem intelligimus, clerum, et populum tantum laudasse, aut postulasse Episcopum, sed veram, propriamque electionem ad eum pertinuisse, cujus erat postulationem rejicere, aut approbare, et Episcopum consecrare. In multis quidem Ecclesiis, cum de eligendo Episcopo agebatur, à Metropolitana Visitatorem mitti consuevisse constat; sed non idem in omnibus generatim Ecclesiis factum videtur, quamquam ubique præcipuæ fuerint Metropolitanæ partes in Episcoporum electionibus. Plures autem formulæ decreti, quod à clero, et populo fiebat, extant apud Baluzium. *Formul. antiq. promot. episc. num. 7, 10, 21 tom. 2 capit. col. 418, 420, 435 ed. Venet.*

(2) Consule titulum Decretalium de Electione.

9. Tandem post Clementem IV., Benedictum XII., ceterosque Pontifices Episcoporum electiones Sedi Apostolicæ reservatæ sunt. Avertenda nimirum erant mala complurima, quæ in ipsis electionibus ex ambitione hominum, ex dissensione, studiisque partium oriebantur. Quibus rebus cum remedium adhibere oporteret Romanos Pontifices, factum est, ut ipsi servarent sibi Episcoporum electiones, ut Ecclesiæ consulerent, ut dissidia tollerent, ut favorem, et gratiam arcerent, ut ratio haberetur una meritorum (1).

(1) Plenum est corpus Juris canonici dissidiorum, quæ in electionibus

oriebantur. Leo X in *Constit. Primitiva §. 6 tom. 5 pag. 455 Bullar.*, quæ complectitur concordata Galliae, ex his causis repetit Episcopatum reservationes, et apposite Innocentius apud Thomassinum *tom. 2 lib. 2 cap. 55 n. 5 in fin.*, inquit, *ne si denuo restitueremus vobis licentiam eligendi, denuo Apostolica licentia abutentes, Remensem scinderetis ecclesiam.* Atque hæc quidem dissidia, et hæc turbæ, uti ostendit Thomassinus *loco mox indicato*, ex populi factionibus oriebantur, et interdum etiam in caedes erumpebant, adeo in Ecclesiis quibusdam Episcoporum electiones intermittere oportuerit, quod in Ecclesiis Bituricensi, Lugdunensi, Burdegalensi, Carnotensi evenisse constat. Rem hanc testatissimam facit canon Concilii Bituricensis anni 1276 *col. 574 tom. 14 collect. Labbæi*, cui præfuit Legatus Pontificius, à quo anathematis pœna indicta est adversus tantorum facinorum auctores: *Multitudine populi per iniquitatis filios concita, in electores impetum faciente, electiones ipsæ in nonnullis ecclesiis impediuntur totaliter etc.* Alias quoque pœnas constituit hæc Synodus contra eorum criminum reos, quæ pœnæ in Concilio Auscensi anni 1279 renovatæ sunt: *col. 602 tom. 14 collect. Labbæi.*

10. Neque vero Summi Pontifices aliquid de alieno jure usurparunt, uti jactant homines in Sedem Apostolicam male animati, sed potius repetere jus suum, quod Ecclesiæ sollicitudo, ac ratio temporum repetere cogebat. Nam initio jus constituendi Episcopos, uti demonstratum supra est, proprium erat Pontificum Romanorum, qui deinceps eligendi potestatem concesserunt Synodis Provincialibus, Clero, Metropolitanis, Capitulis Canonicorum. Cum hi omnes concessa sibi potestate abuterentur, cum leges in electionibus observandas despicerent, cum in iis ambitio, simonia, studia partium, cetera hujusmodi dominarentur, consequens erat, ut creatio Episcoporum ad eum rediret, in quo jus hoc semper hæserat, et à quo potestas omnis in inferiores derivata fuerat (1). Ita *jure devolutionis* (2), justissimisque de causis integrata est vetus disciplina, per quam Summus Pontifex suo jure Episcopos constituerebat.

(1) Consule Benedictum XIV. *Const. In postremo 64 §. 15 ejus Bullar. tom. 4 pag. 505 edit. Venet. 1758.*

(2) Jus devolutionis secundum receptam ubique doctrinam egregie declarat Thomassinus *Respons. ad not. Script. anonymi præmiss. tom. 1 oper. de Vet. et nov. Eccl. discipl. Ubi jus, inquit, ab inferiori ad Superiorem devolvitur, verbi gratia, a Capitulo ad Episcopum, ab Episcopo ad Metropolitanum, à Metropolitanano ad Primate, non accipit ab inferiori, non usurpat in inferiorem Superior, non facit injuriam inferiori Superior, non repetere potest à Superiori inferior.... Ratio porro ista potiundæ potestatis alicujus oppido magnificentissima est. Solemne est enim, jura omnia ad Superiores ab inferioribus devolvi, et omnium prorsus spiritalium Potestatum jura ad Summum Pontificem devolvi posse, quia summus omnium vertex est. Nec flocci ergo facias jus devolutionis, quo*

splendidus alius vix fingi potest. Si autem hæc jura à Conciliis provincialibus ad Romanum Pontificem devolvuntur, quia summus omnium ver-
 tex est; perperam ergo inde infertur, quod ea ex sese non habeat, quod
 ea usurpet, quod contrario usu possit amittere. Scripserat autem paulo
 supra: non ergo eam potestatem à Conciliis provincialibus vel accepit,
 vel extorsit Romanus Pontifex; sed quam semper habuerat, semper ali-
 cubi exercuerat, eam, supersedentibus Conciliis provincialibus, cepit ubi-
 que terrarum solus exercere.

11. Initio Clemens V. Sedi Apostolicæ reservavit Ecclesias,
 quarum Episcopi in Romana Curia decedunt (1). Benedictus XII.,
 præter Episcopatus in Curia vacantes, alias etiam fecit reserva-
 tiones (2). Denique post editas Regulas Cancellariæ, generatim
 Summo Pontifici servata et electio, et collatio omnium Cathe-
 dralium Ecclesiarum.

(1) *Extrav. Etsi in temporalium, de Præben. int. communes.*

(2) *Extrav. Ad regimen, cod. tit.*

12. Ob hanc rem turbæ in Ecclesia factæ sunt, quas sustu-
 lerunt concordata, hoc est, pacta conventa inter Sedem Aposto-
 licam, et potentissimos Europæ Principes. Nicolaus V. ita cum
 natione Germanica rem composuit, ut in Germania Episcopi à
 Canonicis eligantur, servata Summo Pontifici eorum confirma-
 tione (1). Leo X., abrogata pragmatica, sanctione, quam edide-
 rat pseudo-concilium Basileense adversus Pontificias reservatio-
 nes, Galliarum Regi permisit nominationem idonei viri, quita-
 men à Summo Pontifice in Consistorio creandus esset Episcopus
 Ecclesiæ, ad quam fuerat nominatus (2). Denique alia etiam
 inita sunt pacta, sive concessa indulta, et privilegia Regibus
 Hispaniarum, Lusitaniæ, Pannoniæ, aliisque Principibus, qui
 nunc ad cathedrales Ecclesias ditionum suarum vel nominatio-
 nem habent, vel præsentationem, vel supplicationem, ut Prag-
 matici loquuntur, pro viris idoneis, et Episcopatu dignis (3).

(1) Concordata Germaniæ à Nicolao V. probata fuerunt in Bulla *Ad Sa-
 cram. 1 tom. 5 par. 5 pag. 61 Bullar.*

(2) Vide Leonis X Bullam *Pastor æternus 21 tom. 5 par. 3 pag. 450 et
 sep. Bullarii ed. cit.*, qua abrogatur Pragmatica sanctio, et Bullam *Primi-
 tiva pag. 453*, qua comprehenduntur pacta conventa inter Leonem X, et
 Franciscum I, Galliarum Regem.

(3) Consule Rigant. *Ad Regul. 2 Cancellar. §. 1 per tot.*, ubi omnia
 inter Sedem Apostolicam, atque Europæ Principes pacta conventa, eisque
 concessa, indulta, et privilegia accurate recensentur.

(N.S. Ad Hispanias quantum attinet, electiones, ut existimamus, à Clero
 simul et Populo peractæ, saltem ad sæculum usque V. 1. Pro tribus prioribus
 sufficit unus nobis S. Cyprianus, qui ep. 68 ad Clerum, et Populum Hispani-
 niæ: *Diligenter, ait, de traditione Divina, et Apostolica observatione ob-
 servandum est... ut ad eam plebem, cui Præpositus ordinatur, Episco-
 pi ejusdem Provinciæ proximi quique conveniant, et Episcopus eligatur
 plebe præsentate, quæ singulorum vitam plenissime novit... Quod apud vos
 factum videmus in Sabini collegæ nostri ordinatione, ut de universæ Fra-
 ternitatis suffragio, et de episcoporum, qui in præsentia convenerant,
 judicio, episcopatus ei deferretur.*

2. Pro sæculo 4 exstat Epistola Siricii ad Himerium Tarracon. §. 10: *Qui
 dum initiatus fuerit, Acolytus... Acolytus, et Subdiaconus fiat, et sic
 ad Diaconatum... provehat. Exinde jam accessu temporum Presby-
 terium, vel Episcopatum, si eum Cleri, ac plebis evocarit electio, non
 immerito sortietur.*

3. Sæculo V eadem adhuc perdurasse electionum formam, evincitur ex
 epist. Innocentii I ad episcopos Synodi Tolet. Cap. 2, qui ordinationes à
 Rufino, et Minutio peractas, irritas declaravit, quod nec Metropolita judi-
 cium, nec plebis voluntas interesseret. Item Episcopi Tarracon. Provinc.
 Sylvanum apud Hilarum P. accusarunt, de eo quod nullis petentibus popu-
 lis Episcopus fuerit inauguratus.

4. At in ipso sæculo VI exitu præstinam visa est Syn. Barcinon. an. 599
 mutasse electionis methodum. Siquidem, uti dictum est, ex ejusdem Synodi
 Can. 3, Clerus simul, et Populus duos, seu tres eligendos proponebat, et
 decisio sorti dabatur, Metropolita judicio, et Comprovincialibus adstanti-
 bus. Quamvis enim jam tunc esset edita Martini Bracar. Collectio, cujus in
 Cap. 1 populis admebatur antiqua in electionibus facultas, non videntur ta-
 men populi tunc primum jus hoc penitus amisisse.

5. Nam sæculo VII ineunte Concilium Tolet. IV Can. 19, alias 18, avitam
 restituit electionum formam: *Sed nec ille deinceps erit Sacerdos, quem
 nec Clerus, nec populus propriæ civitatis elegerit, vel auctoritas Me-
 tropolitani, vel Comprovincialium Sacerdotum adsensio exquisivit.*

6. Verum exeunte jam sæculo VII omne omnino electionis jus Regibus tri-
 butum est, et relicta Metropolita Toletano, quasi Primario, confirmatio, vel
 consecratio. Ita Synod. Tolet. XII Can. 6: *Salvo privilegio uniuscujusque
 Provinciæ, licitum maneat deinceps Toletano Pontifici, quoscumque Re-
 galis Potestas elegerit, et jam dicti Toletani episcopi judicio dignos esse
 probaverit, in quibuslibet Provinciis successores eligere.* Id quod indicat
 Braulio epist. 5 ad Isidorum, et Isidorus ep. 6 ad Braulionem: *Risco Ap-
 pend. ad Florezium, Tom. 50 Hispan. Sacr.* Unde non immerito dixit Phi-
 lippus II, Regium hoc jus ab antiqua emanare consuetudine: *Leg. 4 Tit. 17
 Lib. 1 Novis. Compilat.*

7. Sed non multo post, eodem jam jam exeunte sæculo, primævam eli-
 gendi rationem renovasse partim videntur Patres Syn. Tolet. XVI, qui Can.
 12 Felicem, loco depositi Sisherti, ab Egica Rege ad Toletanam Sedem elec-
 tum, confirmare noluerunt, nisi cum consensu Cleri, ac Populi.

8. Denique sæculo VIII, quo nullum unquam Hispanis, aut obscurius, aut
 infelicius esse poterit, quum nec Episcopis, nec Regibus integrum esset de
 Episcoporum electionibus vel cogitare, necessum fuit, ut hoc sibi jus adsu-
 merent Ecclesiarum Capitula.

Quum vero Hispania lugubres vestes mutare cœperit, vel Reges ipsi re-
 cens expugnatis urbibus Episcopos præficiabant, ut Ferdinandus Gonzalez,